

40 ГОДИНИ ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ПОДГОТОВКА НА ДЕТСКИ И НАЧАЛНИ УЧИТЕЛИ В Р БЪЛГАРИЯ

*Честит 40-и юбилей на Факултета по науки за образованието
и изкуствата към Софийския университет „Св. Климент Охридски“!*

Доц. д-р Анна Георгиева

*Софийски университет „Св. Климент Охридски“,
Факултет по науки за образованието и изкуствата*

Учебната 2024/2025 година е 40-а, юбилейна за повечето от педагогическите факултети към висшите учебни заведения в България, защото трансформацията на полувисшите институти в България става въз основа на „Постановление № 27 на Министерския съвет от 22 юли 1983 г. за изменения във факултетната структура на висшите учебни заведения и преустройството на полувисшите институти за подготовка на учители и институтите за усъвършенстване на учители“, обн. ДВ. бр.61 от 5 август 1983 г.⁴.

Въз основа на това решение в университетите в страната се разкрива нов Факултет за подготовка на детски и начални учители в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, във Висшия педагогически институт в Шумен, във Висшия педагогически институт в Благоевград. Първият випуск студенти в новоразкритите факултети към университетите е приет за обучение през учебната 1984/1985 година.

С решението на Министерския съвет още през 1983 г. се признава необходимостта подготовката за придобиване на правоспособност „учител“ да бъде обвързана с получаване на висше образование в структурата на университет.

Утвърждават се национални нормативни документи, в които се разписват единни държавни изисквания към обучението за придобиване на професионална квалификация „учител“, които се отразяват в учебните планове на специалностите, в които студентите придобиват правоспособност „учител“, а именно:

– През 1995 г. Наредба за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование с професионална квалификация „учител“ (приета с ПМС № 12 от 18.01.1995 г. Обн. ДВ. бр.9 от 27 януари 1995 г., изм. ДВ. бр.50

от 1 юни 1995 г., изм. ДВ. бр.79 от 6 октомври 2009 г., отм. ДВ. бр.89 от 11 ноември 2016 г.)².

– През 1997 г. е утвърдена Наредба за държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“ (приета с ПМС 162 от 1997 г., обн., ДВ, бр. 34 от 25.04.1997 г. т. 4, р. 2, № 329м)³.

– През 2016 г. е утвърдена действащата и към момента на 2024 г. НАРЕДБА за държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“ (в сила от учебната 2017/2018 година, приета с ПМС № 289 от 07.11.2016 г. Обн. ДВ. бр.89 от 11 ноември 2016 г., изм. и доп. ДВ. бр.105 от 18 декември 2018 г., изм. и доп. ДВ. бр.10 от 5 февруари 2021 г.)¹.

Забелязва се, че в Наредбата от 2016 г. е увеличен хорариумът за дисциплините „Текуща педагогическа практика“ (от 45 ч. през 1997 г. на 60 ч. през 2016 г.) и по „Преддипломна педагогическа практика“ (от 75 ч. през 1997 г. на 90 ч. през 2016 г.), спрямо тези, които са заложили в Наредбата от 1997 г. Това е напълно обосновано с оглед получаване на по-добра практическа подготовка в реална образователна среда на студентите, които ще са бъдещи самостоятелно практикуващи вече учители.

През настоящата 2024/2025 учебна година своя 40-и юбилей отбелязва и Факултетът на науки за образованието изкуствата (<https://fnoi.uni-sofia.bg/>) при Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Той е правопреемник на съществувалия към 1983 г. в София Полувисш институт за подготовка на детски и начални учители „Н. К. Крупская“ (ИПДНУ), който през 1984/1985 г. се трансформира като нов факултет в структурата на СУ „Св. Климент Охридски“ – „Факултет по начална и предучилищна педагогика“ (ФНПП), а от септември 2018 г. с решение на Министерски съвет функционира с актуалното име Факултет по науки за образованието и изкуствата (ФНОИ).

Своята 40-а юбилейна годишнина и випуск приети студенти отбелязват чрез научни прояви и другите педагогически факултети в страната:

– 8.11.2024 г. – 40-и юбилей на Факултета по науки за образованието и изкуствата към Софийския университет „Св. Климент Охридски“;

– 18 – 19.11.2024 г. – научна конференция с международно участие „Съвременният дискурс в науката“ на Педагогическия факултет към Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“;

– 22 – 23.11. 2024 г. – 40 години Педагогически факултет – международна годишна научна конференция на тема „Педагогическото образование – традиции и съвременност“ – ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“;

– 24 – 25.11.2024 г. – Седма балканска научна конференция „Наука – образование – изкуство през 21-ви век“ – ЮЗУ „Неофит Рилски“;

– 25 – 26.11.2024 г. – 63-та научна конференция на Русенския университет „Ангел Кънчев“ и Съюза на учените – Русе.

Честит 40-и юбилей на настоящите, бившите и бъдещите преподаватели и студенти във всеки от факултетите в България, в които се подготвят учители за следващата генерация ученици и граждани на страната ни!

БЕЛЕЖКИ

1. НАРЕДБА за държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“. В сила от учебната 2017/2018 година. Приета с ПМС № 289 от 07.11.2016 г. Обн. ДВ. бр.89 от 11 ноември 2016 г., изм. и доп. ДВ. бр.105 от 18 декември 2018 г., изм. и доп. ДВ. бр.10 от 5 февруари 2021 г. < https://www.mon.bg/nfs/2021/02/nrdb-kvalifikacia-uchitel_050221.pdf>
2. Наредба за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование с професионална квалификация „учител“. Приета с ПМС № 12 от 18.01.1995 г. Обн. ДВ. бр. 9 от 27 януари 1995 г., изм. ДВ. бр.50 от 1 юни 1995 г., изм. ДВ. бр.79 от 6 октомври 2009 г., отм. ДВ. бр.89 от 11 ноември 2016 г. < https://www.mon.bg/nfs/2021/02/otmenena_nrdb_edi_uchitel.pdf> (последно посещение 23.11.2024 г.)
3. Наредба за единните държавни изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“. София, МОН, 1997. Приета с ПМС 162 от 1997 г., обн., ДВ, бр. 34 от 25.04.1997 г. т. 4, п. 2, № 329м < https://www.mon.bg/nfs/2021/02/otmenena_nrdb_97_pr_kval_uchitel.pdf> (последно посещение 23.11.2024 г.)
4. Постановление № 27 на Министерския съвет от 22 юли 1983 г. за изменения във факултетната структура на висшите учебни заведения и преустройството на полувисшите институти за подготовка на учители и институтите за усъвършенстване на учители, Обн. ДВ. бр.61 от 5 август 1983г. <<https://www.ciela.net/svobodna-zona-darjaven-vestnik/document/-1090749439/issue/967/postanovlenie-№-27-na-ministerskiya-savet-ot-22-yuli-1983-g-za-izmeneniya-vav-fakultetnata-struktura-na-visshite-uchebni-zavedeniya-i-preustroystvoto-na-poluvishite-instituti-za-podgotovka-na-uchiteli-i-institutite-za-usavarshenstvuvane-na-uchiteli>> (последно посещение 23.11.2024 г.)

**40 YEARS OF HIGHER EDUCATION
FOR TRAINING KINDERGARTEN AND PRIMARY SCHOOL
TEACHERS IN THE REPUBLIC OF BULGARIA**

Dr. Anna Georgieva, Assoc. Prof.

ORCID iD: 0000-0002-8838-9246

Faculty of Education Sciences and Arts

Sofia University

E-mail: ag@uni-sofia.bg